

Strah pred letenjem

Dagrun Hintze

Je bilo to zdaj multifunkcionalno ali univerzalno?

Pozabila si, kakšna je razlika, med definicijo in definicijo, toda to pravzaprav ni nič čudnega, z znanostjo si imela že od samega začetka določene težave, napačno si se vedla, saj veš, docent z brado in sandalami, ki ti je takoj pod prvo domačo nalogo napisal en sam stavek, vendar tega z rdečo, tvoj prvi precizno formulirani, škrlatno rdeči Waterloo: *To ni znanstveno delo*. Ti pa si mislila, da besedilo kar žari, da bo drugim za zgled, da je presneto briljantno za brucko, namesto tega pa škrlatni stavek, dva tedna si ležala doma, jokala, docenta nisi več pozdravljala, skrbno si špricala njegov seminar, kakor da bi to kaj pomagalo. Medletni test si še opravila, z odliko, trden dokaz navzven, da znaš narediti to, kar hočejo od tebe, če se le potrudiš, da si v tem že od nekdaj boljša od drugih, samo hoteti po tem nisi več hotela in si raje postala – novinarka. Nezaščiten poklic, nezaščiten pojem, kako tipično, da si postala ravno nekaj takšnega in si še danes nisi zmožna zapomniti definicij, multifunkcionalno, univerzalno in karkoli še sodi na spisek.

Prostor tukaj je podoben kvečjemu shrambi za metle, deset kvadratnih metrov, morda, strop pa pičila dva metra nad ničlo. Šest lesenih stolčkov brez naslonjal na posvinjani preprogi, na eni izmed sten sončno rumena oljna slika, ki je ne moreš pogledati, ne da bi se zasmejala, na drugi strani vrsta podstavkov s steklenimi erlenmajericami in posodami. V posodah različna semena, ki jih lahko po potrebi vržeš v erlenmajerico, in za debelino stene proč je že celotna glavna železniška postaja. Gotovo so uporabili materiale, ki dušijo zvok, toda le kako naj bi pomagali proti drdrajočim vlakom, ki so vsako minuto prihajali na postajo, proti cestnemu predoru spodaj in zgoraj?

Dama s poduhovljenim pogledom straži pred vhodom in ti najprej prijazno izrazi dobrodošlico, zapre pomična vrata za teboj, in ti pri tem namigne, da tukaj lahko raziskuješ, poleg tega pa res najdeš mir, da je prepričana o tem – sredi drdranja vlakov, v mednadstropju avtomobilskega predora in sredi vsega tistega hrupa, ki ga ljudje že tako ali tako zganjajo na glavni železniški postaji.

Zdaj sedi tukaj, poskušaš potlačiti napad smeha, kar ti uspe le, če se s hrbtom obrneš proti oljni sliki, pa še vedno ne veš: Je bilo to zdaj multifunkcionalno ali univerzalno?

Dama je rekla, na voljo so molilne preproge in moleki, prav tako lahko tukaj moliš očenaš ali izvajaš jogijski pozdrav soncu, oboje obvladaš in to govori v prid multifunkcionalnega, namesto da bi darovala cvetje, boš v steklene erlenmajerice vrgla semena, vsako zrnce po ena želja, ena misel, spomladi posejana na bližnjo zelenico, da požene korenine. Se spominjaš tistega izobraževanja za podjetnike, nastopili so live-pisarji, ki so po nareku zapisali karkoli, celo ljubezenska pisma, povabili so te in sploh nisi vedela, zakaj, toda naročila si, naj sestavijo pismo, ljubezensko, naslovljeno na glavnega urednika redakcije za umetnost, malo za šalo, in dva dni za tem je prišlo v uredništvo, tisto pismo, glavni urednik je namrščil čelo in povedal, da novinarji s področja avtomobilistike včasih na testih dobijo blanko čeke, ki jim jih dajo proizvajalci avtomobilov kot *give away*. *Give away*. Zdaj, tukaj, pri njej, ni blanko čeka, temveč le semena, bučna, sončnična ali kakšna že, ki nikdar ne bodo pognala dovolj globoko v zemljo, kaj šele v zrak, in univerzalno je pomenilo pravzaprav povsem nevtralnno, tega si se zdaj spomnila, najprej je to uvedel Dag Hammerskjöld na sedežu ZN, prevzeli pa so to tudi ob Brandenburških vratih, severna stražarnica – to si že davno raziskala.

Ko ponovno odpreš pomična vrata, te pričakata dama in pogled, natančnega števila obiskovalcev ni, toda ali je to sploh potrebno? Ona tukaj straži enkrat na teden dve uri in ti dve uri sta vsakokrat drugačni, včasih si gosti podajajo kljuko, včasih ne pride prav nihče, včasih pridejo ljudje s cheesburgerji, ki jih hočejo v miru pojesti, vendar tega potem vendarle ne smejo. Ne upaš si vprašati, ali prihajajo najstniki, da bi se mečkali, tudi tega ne, ali ni tole čisto praktično za mamilarje in dilerje – tedaj pa ona omeni gumb, kar sama od sebe, rdeči gumb pod mizo, če pozvoniš, se pri čevljarju dve trgovini dalje oglasi alarm, *varuje nas neki musliman*, in ta potem vse počisti.

Odideš do nakupovalnega središča, naslednjega kraja, kjer boš raziskovala, le nekaj korakov proč. Slediš zastarelemu zemljevidu, ki te najprej privede do trgovine za oboževalce nogometnega kluba Bayern München. Nekaj je šlo povsem narobe, razmišljaš, in še, ali bi rada imela triko Luca Tonija, za ponoči, za v posteljo. Pred multifunkcionalnim ali univerzalnim je dolgo obstajal le en sam tip, *kapela*. Pri Schalkeju so ga skupaj z oltarjem vgradili v VIP-katakombe, prišla boš notri z novinarsko izkaznico, vendar ne veš, ali je res potrebno, da vse vidiš na lastne oči,

dobra fotografija je A in O, *alfa in omega*. Na olimpijskem štadionu se vse skupaj ponovi, stene polne lističev pozlate, sijoč prostor za krst, poroko in smrt.

Res si kupiš triko in prosiš za vrečko, nevtralnno, vendar je nimajo, ti pa ne bi rada izzivala besa, tukaj je severna Nemčija, kjer nosijo druge nogometne barve in poznajo le malo katoliških. Beate Uhse je takrat poskrbela, da so naročeni artikli prišli na domači račun v nevtralnem zavojčku, to je drugače kot pri novinarski izkaznici, na začetku si občutila zmagoslavje, kadar je poštar na ovojnici prepoznal napis *Zveza novinarjev*, včasih si na blagajni v veleblagovnici nalašč spustila denarnico na tla, da bi lahko pobrala izkaznico, ki je padla ven, in jo za hip položila na tekoči trak, v upanju, da boš napravila vtis na blagajničarko. Konec koncev gre vedno za to, da nekam spadaš.

Razmišljaš, ali bi kdaj naredila kaj o športu in kulturi, intervju z Luca Tonijem, *Italian Stallion*, saj ne bi bilo nemogoče, in morda bi se on lahko zavzel za to, da bi imeli v severnonemških prodajalnah navijaških artiklov Bayern München pripravljene nevtralne vrečke, če imajo v severnonemških molilnicah že muslimanske molilne preproge, Beate Uhse, se ti zazdi, prihaja iz Flensburga, morda je protestantka, če sploh kaj, verjetneje je nevtralna.

Vrečko zmečkaš pod pazduho, prodajalec ni vedel, kako naj prideš do svojega dejanskega cilja, pojasnil pa ti je vsaj pot do informacijske točke. Tam ti je prijazno dekle z logotipom nakupovalnega središča na čepici in majčki pokazalo nekam naprej, čez most, *tako daleč od malla*, vprašaš, in dekle za trenutek ne ve, kaj imaš v mislih, zato ponoviš: *nakupovalnega središča*. Tedaj dekle skomigne z rameni, očitno ti pritrjuje in napotiš se čez most, in ne veš, zakaj morajo tukaj postavljati kopije cerkva, ko pa je pravih dovolj, in gotovo so lepše od te tu.

Čeprav si naredila vso dolgo pot čez most, z vrečko pod pazduho, kljub vsemu ne vstopiš v svoj cilj. Že v predverju sedi nekaj babic, z belimi, rumenimi in vijoličnimi lasmi, ki jedo kolač in pijejo kavo, skupnost nakupovalnega središča vsak dan pripravi pladnje in vrče. In babice so bile tako vesele, s seboj so prinesle celo svojo smetano, iz torbic so jim molele pločevinke za enkratno uporabo, za katere skupnost nima denarja. Nisi jih hotela zmotiti s prošnjo, da bi rada videla prostor, nisi hotela pokazati svoje izkaznice, prekiniti klepeta ob kavici, saj je bolje, če se srečujejo tukaj, če se že sicer nihče ne zanima zanje, za boga ali karkoli. Zunaj le nakupovalne vrečke na dveh nogah, veriga ekološke kozmetike je nanje natisnila palmo, več ni treba, terminski koledarji nam dihajo za vrat in so kar črtali nedeljo. Notri z babicami

spiješ kavo, projekt nakupovalnega središča je ekumenski, povedo, in to ti kot informacija zadostuje.

Zdajle bi se ti najbolj prilegla kopalna kad v lastni kopalnici, tudi to je tih prostor, ki nudi vse potrebno za umik in mir. Ko ždiš v pogorju pene, ne vidiš izboklin, kdaj se je to pravzaprav začelo, kdaj se je tvoja zadnjica odločila za celulitis, triko Luca Tonija si za vsak primer kupila v velikosti XXL, da bi ti ohlapno padal po telesu. Lahko bi si krtačila stegna ali jih oblivala z mrzlo vodo, uporabljala mleko za telo z encimom Q10 in upala, da bo pokazalo kakšen učinek, lahko bi si pulila obrvi in se prepustila negi medzobnih prostorov, le da bi se še enkrat spomnila na čas, ko vse to ne le da še ni bilo potrebno, temveč je bilo tudi povsem nepredstavljivo. Na čas, ko si si ravno opomogla po *To ni znanstveno delo*, ravnokar si docentu z brado in sandalami odrekala pozdrav in obisk nadaljnjih seminarjev, nobenega pojma še nisi imela o Q10 in še nikdar nisi kupila zobne nitke, pristala si v knjižnici poleg nekega moškega in se v hipu odločila, da sploh ne želiš več vstati. Zvečer te ni vzel s seboj domov, razlog za to pa si izvedela šele pozneje. Na postelji je imel posteljnino, ki se je sramoval, za katero se je bal, da ti ne bi dovolila, da te položi nanjo, *Borussia*, in verjetno je imel prav. Ko sta potem živela skupaj, v podstrešnem stanovanju, je ta klub zadnji dan prvenstva zapravil zmago, ti pa si v omari poiskala to staro posteljnino in jo preoblekla, za tolažbo.

Pri glavnem uredniku redakcije za umetnost, si se že naučila, da nisi tako zapletala stvari, ljubezensko pismo, ki ga je napisal live-pisar, je bilo tvoj edini spodrseljaj, dva dni za tem v uredništvu, kot rečeno – blanko čeki, *give away*. Ločil se je od žene, vsekakor zaradi tebe, vendar je ta le nekaj tednov preživela pri prijateljici in sestri, za prehodni čas je hotela še živeti pri njem, da bi si tako lažje poiskala stanovanje v bližini svoje službe. Takrat si prvič opazila, da res vsakdo igra po drugih pravilih. Nezaščiten poklic, nezaščiten pojem, z intervjuvanci si začela spati pozneje, in žena glavnega urednika je kmalu našla novo stanovanje, ga več tednov prenavljala, nato pa je z olajšanjem povedal, da je zdaj končno odšla in da si je zaenkrat naročila kavč. Kavč je prišel in ostal eno noč, takoj zjutraj ga je poslala nazaj, da ji ni všeč, da je po njenem občutku povsem nesmiseln. Prenovljeno stanovanje je torej ostalo prazno in tudi o prehodnem času ni bilo več govora.

Waterloo si ustrezno proslavila, svoj kavč si odnesla na kosovni odpad, kupila si preprogo in blazine, ki so se izplačale ob prvem občevanju, postintervjujskem,

ljubezen nikdar ne mine, tako pravi Pavel, rokovnik je črtal nedeljo, vendar pa je dan, ko te nekdo zapusti, trdno zasidran v njem, zabeležen je, nikdar več ne bo tega človeka, ki zvečer vstopa s teboj skozi ista stanovanjska vrata in si ne želi ničesar boljšega. To je to, kar veš, ta poslednja stvar, preoblečena v posteljnino ali bivšo ženo, ki noče hoditi daleč na delo.

Raziskava se nadaljuje.

Poleg multifunkcionalnega in univerzalnega obstaja še kategorija holističnega, zato zdaj vstopiš v območje *Spirit & Mind*, ovita v mehko brisačo in dovoliš, da te segrejejo na devetdeset stopinj. Celo ta savna spada na seznam in hoče biti prav tako prostor, tišine, sicer brez nazora ali kave in kolača, zato pa z dišečim oljem in mandalo, barvno svetlobo, ki se redno spreminja. Ne moreš presoditi, ali se tukaj res potiš bolj poduhovljeno. Danes je dan za ženske, kar ti je dandanes mnogo ljubše, pomirjujoče je, če še kje drugje opaziš izbokline. Dušo je treba upoštevati, očitno postaja vse pomembnejši gospodarski dejavnik, celo v oazi *wellnessa*, *ko se slečem, hočem narediti dober vtis*, gre za meditacijo, za človekovo središče, pa naj leži kjerkoli, karkoli naj se tam odvija, očenaš, pozdrav soncu, darovanje cvetja, pomembno je, da je celostno.

Tvoja soseda ima pot na čelu, medtem ko strmi v mandalo na nasprotni steni, za tem bi lahko rezervirala še tretma jing in jang, redakcija bi plačala, morda. Nenadoma se zasačiš, kako sredi duhovne savne razmišljaš o Martinu Luthru, o katerem prav gotovo še nikjer in nikdar nisi razmišljala, niti na noč čarovnic, čeprav takrat načeloma ne odpiraš, ko pozvonijo otroci, da bi vrešče zahtevali sladkarije, tebi se zdi odvrtno, da naj bi za obdarovanje zadostovalo že to, da si navlečeš neko grdo plastično masko, sveti trije kralji morajo vsaj še kaj znati, njim bi odprla, toda v severni Nemčiji pač ne pojejo. Zakaj se je Luther tako trudil? Glavna železniška postaja. Stadion. Nakupovalno središče. Savna. Vse polno potnikov, navijačev, kupcev in žensk v mehkih brisačah – tržišče je postalo bolj neizprosno, kapela Veltins in VIP-katakombe podeljuje odpustke za to. Še nikdar nisi razmišljala o Martinu Luthru, *stojim tukaj in ne morem drugače* – ta jih je preprosto pribil na vrata, svoja pravila, izzval je neizbežen bes in konec je bilo s pripadnostjo.

Stopiš v globok bazenček, da te zapeče koža. Jing in jang boš izpustila, kot tudi samo holistiko kot kategorijo. Doma si oblečeš triko Luca Tonija in zlezeš pod odejo.

Sanjaš o tisti noči, ko si spala na posteljini, ki naj bi potolažila nekoga drugega – takrat si bila zadnjič gola.

Naslednjega jutra na raziskavo in definicijo že čaka dom pomorščakov, ki ni ne multifunkcionalen niti univerzalen, kaj šele holističen, temveč multireligiozen – kar pomeni, da imajo tam prostor, ki združuje vse, kar ljudje potrebujejo za vero. Tako na začetku Biblija in križ, ponovno se vprašaš, ali je pravzaprav dobro, če častiš usmrčenca, zdelano žrtev, ki je skoraj vedno le ponujala lice, je to ustrezno načelo za življenje, se to ne sesuje, ko se v igro vmeša človekovo dostojanstvo, pa saj vsi verjamejo vanj, odkar se proglašamo za humaniste? Tudi za to obstajajo tukaj teoretski spisi in slika, seveda abstraktna, ki vabi pomorske ateiste k meditaciji, vendar gotovo nimajo denarja za mandalasto oazo *wellnessa*, njim računa ne plača nobeno uredništvo, vendar v tem trenutku res ne želiš razmišljati o delovnih pogojih in mezdah na tovornih ladjah. Če pogledaš nekoliko desno, Davidova zvezda in menora, svečnik s sedmimi rogovi, za vsak dan stvarjenja po eden. Verjetno v omari leži zvitek tore, če bi kdo želel kaj preučevati, prastarega boga, ki ga poznajo tudi kristjani, *oko za oko, in videl je, da je dobro*. Kljub vsemu je bilo v Stari zavezi besedilo, ki te je nekoč skoraj spreobrnilo:

Rotim vas, hčere jeruzalemske, pri gazelah ali poljskih košutah: Ne budite in ne dramite ljubezni, dokler ji ugaja!

Na poroki moškega iz knjižnice, pri katerem v hipu nisi več hotela vstati, je to prebrala poročna priča, *poročna priča*, za hip si se ustrašila, da se ljubezen morda vendar nikdar ne konča, in nevesta, ki si jo komaj poznala. Sta pa zato še danes prijatelja, na poročni večerji nasmeh na obrazih drugih, *kako lepo, da se enkrat nekdo dobro razume z bivšo*.

Kaj za vruga so poljske košute? In kako lahko streha drži skupaj ta prostor? Levo za teboj v neki niši po turško sedi Buda, nanj nikdar ne smeš kazati z nogami, to je vedel povedati vodič pred dopustom na plaži, tudi na stopnico pred templjem ne smeš stopiti, toda kaj, če kakšen neveren Jud, katoličan ali musliman preprosto obstane na pragu – bo s tem užalil Budo? Molilna preproga in molek ležita v drugi niši, samo pogledaš in že vsakdo ve, v kateri smeri je Meka, vseeno, ali mu kaj pomeni ali ne. Ali pomorščaki motijo drug drugega, kadar molijo istočasno, ali Visoka pesem prenese suro? Ali niso tako ali tako utrujeni in hočejo samo do kurb v pristanišču, obhajati mašo, ki jih vse združuje?

Če bi te kdo vprašal, bi namesto multireligiozno rekla *eklektično*, tole ti ni všeč, preziraš že vsako veleblagovniško polico z jogurtom, zaradi odločitve, ki jo terja od tebe, naj še tolikokrat spustiš na tla svojo novinarsko izkaznico, te odločitve ne bo prevzel nihče. Vsaj na Budo nikdar nisi kazala z nogami, mladi princ, ki se je štirikrat peljal iz palače in videl: revščina, starost, bolezen, smrt. In tega ni hotel prenašati in je hitro proglasil svet za krinko.

V zadnji niši naletiš na ognjen ornament, pol ptica, pol človek, pojma nimaš, morala boš nekoga vprašati in staviš na hinduizem – morda sladkosnedno božanstvo, s podkupljivo razprtimi boki? Medletni preizkus znanja si opravila pri nekem arheologu, ki je trdil, da na svojem vrtu daruje Artemidi.

Polno uro begaš med nišami, nobenega pomorščaka ni na spregled, gotovo so še kar hodili za rdečo laterno, tudi tovarne ladje so črtale nedeljo ali kar je na dnevih še lahko svetega, in skoraj pogrešaš damo z železniške postaje in njen pogled. Tukaj zunaj, za pultom ždi mrk tip, ki je odgovoren za kavo, razdeljevanje postelj in svetovni splet. V prostor še nikdar ni stopil, zakaj pa bi, saj živi na kopnem in ne na ladji, svete niše očistijo vsak drugi teden, in ja, včasih pride pastor, vendar celo angleščine je tukaj zelo malo. Za hip bi se najraje zjokala zaradi ubogih mornarjev, sužnjev na tovornih ladjah, daleč od domovine in svojih cerkva, templjev, bordelov, ne ponujajo jim nič drugega kot tole tukaj: posteljo, kavo, dostop do interneta in nišo, ki jo čistijo vsak drugi teden. Toda še vedno je to služba in tvoja raziskava, in veš, če te bo minila lahkotnost, ne boš nikdar več pisala.

Mrkega tipa prosiš, ali bi lahko uporabila računalnik, dovoli ti, in vtipkaš *Prostor tišine*. Res se pojavi povezava in te prisrčno pozdravi: Galerija, Meditacija, Molilni zid – le komu se zdi internet preglasen, da je sprogramiral tole?

Pobožni motivi v galeriji prekašajo celo včerajšnjo oljno sliko, le en klik dalje je Molilni zid, na katerem se je ovekovečila Moni, ki javno prosi in moli, naj je Uwe ne zapusti. Prime te, da bi Moni napisala mail in ji svetovala, naj neha sedeti za računalnikom, naj zmiga svojo leno rit, sprehod po gozdu pomaga proti strtemu srcu, celo obisk pri frizerju pomaga, to veš iz lastnih izkušenj, in ko smo že pri načelnih vprašanjih: Zakaj za vruga ne prosi in moli v pravi cerkvi, za to jih pa imamo in le redko stojijo tam šele od včeraj. Le kakšna generacija je to, se sprašuješ, ki svoje ljubezenske bojazni po elektronski pošti pošilja na nekakšen Molilni zid? Smo za te uvozili *halloween* v severno Nemčijo, tiskali Luthrov portret na bombone, iznašli prostore tišine,

multifunkcionalne, univerzalne, holistične in multireligiozne, celotno trgovinsko verigo pobožnosti, zaenkrat še analogno. Le kaj bi radi, *time-out*, *chill-out*, od česa si morajo spet odpočiti?

Če se boš proti vsej verjetnosti vendarle razmnoževala, v *bolečinah*, boš vsako nedeljo nastavila budilko in svojega otroka zvelkla k maši, kjer naj se na pamet nauči očenaš, vero in še kyrie za povrh, potem se bo morda zaradi tebe odločil proti veri, definicija za definicijo, vendar, lepo prosim, pravo, ne light-verzijo, ne virtualno ali ob kavi in kolaču, ne skupaj z imenom sponzorja, ne ob potenju v bio-savni, če bi imela otroka, bi mu od samega začetka brala celotno Biblijo. Verjetno bi se morala vprašati, ali te ob tej tematiki zapušča razum, pa tudi, ali ni že zdavnaj vse izgubljeno.

Dogovorila si se za intervju, na letališču. Čeprav si ta tip, *kapelo*, že obdelala, vendar so dobri posnetki A in O, toda tudi letališki pastor te je zanimal, to je nasprotje nezaščitenega poklica in nezaščitenega pojma, kar natančneje pomeni, da gre za nekoga, ki ima cerkev na letališču in ob izhodih same ovčice, ki večinoma sploh ne vedo, da to so.

Izkaže se, da je mlajši, kot si mislila, nosi sivo obleko glavnih urednikov in majhen srebrn križ na zavihku suknjiča, kar se ti zdi nekako seksi. Začneta pri njegovem poklicu, *kar počnem, ni ravno en vogue*, pri tem pa niti ne trene, tebi pa pride na misel beseda *pobalinski obraz*, kar te privede do tega, da izblebetaš kar vse: železniška postaja, nakupovalno središče, oaza *wellnessa*, dom pomorščakov in internet, in da ne veš, kaj naj bi s tem počela, kakšna tema da je to in kdo te pravzaprav pošilja. Zasmeljal se je in čez nekaj časa se smejiš še ti. Več kot to, da skrbi za to, da je prostor odprt, tudi sam ne more narediti, pojasni, za hip pomisliš, ali bi v igro vpletla triko, posteljnino, bivšo ženo s kavčem, izbokline na svojih bokih in da si že od nekdanj rada spadala zraven. Ne veš, kaj je za duhovnika sprejemljivo in kaj ne, še nikdar nisi z nobenim govorila, koliko moškega je v njem, dovolj, da opaziš, da si zadržala dih, ko si mu segla v roko, temu intervjujskemu partnerju?

Namesto tega ga vprašaš, ali se morda spozna na hindujska božanstva, saj si moraš še razložiti ognjeni ornament, pol ptica, pol človek, in rekel je, Ja, to je Višnu, ki vse prežema, toda prav gotovo noče sladkarij. Povprašaš, od kod to kot letališki duhovnik ve, in si vesela, ko preide na naslednjo temo, ko poroča o Aziji in tsunamiju, dva tedna duhovne oskrbe, *duhovni oskrbnik*, in nato pove, da ljudje vedno znova umirajo, zgoraj, v letalu, na srečo se to še nikdar ni zgodilo, ko si bila ti v zraku, ali pa tega vsaj nisi opazila, pokličejo ga kot zdravnika prve pomoči, da oskrbi duše. Prosiš

ga, da ti kaj pove o tem, kaj pride po tem, ko umreš, kaj misli, kako naj to zdržimo, če že v življenju komaj uspevamo ohraniti neko stalnost, nekam stalno spadati, nato pa nas čaka le tema, hlad in črvi. Dva pogreba v lanskem letu in obakrat si se zlomila, pri tem pa ti tista dva v krstah niti nista bila blizu, vendar nisi našla ničesar, česar bi se lahko oprijela, čudno pravzaprav, pričakovala si nekaj takšnega, pod teboj so se odprla tla in spričo tega ni bilo nič več nič vredno, noben poklic in nobena izkaznica, ne lepota ne ljubezen, pa naj sta še tako kratkotrajni, tam spodaj čakajo črvi, da požrejo človekovo prevzetnost in še tvojo zraven, to je vse, to bo vse, ti pa moraš jokati, ker ti je nerodno, da si razmišljala, da bi šla na urgenco in prosila za pomirjevalo. Ne veš več, koliko časa si govorila, letališki pastor te še vedno posluša, nekaj v njegovem pogledu, ki ga ne poznaš, česar ni imela v pogledu niti tista dama na železniški postaji, ne kdorkoli drug kdajkoli, ko se je ustavil na tebi, je bil v najširšem smislu povezan s toplino. Zapadla boš v kič, v najhujši kliše, za katerega nočeš, da bi bil resničen, in ko nehaš govoriti, se odkašlja. Da ima pogosto opravka z ljudmi, ki se bojijo letenja, je rekel, ob tem pa je to edina primerna reakcija, kakšna norost, da se podaš na tisoče metrov nad ničlo, obdan samo s pločevino in z motorjem, ki lahko preneha delati, za krmilom zmotljiv človek, ki ga niti ne poznaš, raje bi se morali vprašati, kaj vse potlačijo tisti, ki se ne bojijo letenja, kako bolni so šele ti? In le kako naj bi se drugače odzivali na umiranje kot z grozo, nezadržnimi solzami in željo po pomirjevalu, kako bolno je, če kdo obvladano stoji ob odprtih grobovih?

Ne moreš presoditi, ali pacientu s strahom pred letenjem res pomaga, če mu rečeš nekaj takšnega, toda tebi se zdi, kakor da bi ti z ramen splezale težke živali, in za hip se vidiš v evangeličanskem gospodinjstvu, pet otrok okrog mize in vsi imajo rdeča lička, velikodušno odprta vrata, na štedilniku je vedno topla juha, za vsakogar najdeš prijazno besedo. Slišiš, kako ob nedeljah zjutraj zazvoni budilka, vseh pet otrok očediš, nato odidete v cerkev, skupaj zmolite očenaš, ne da bi imeli pozdrav soncu kot alternativo, in tvoj mož bi pridigal. Ali pa bi šli na potovanje z džipom po eni izmed puščav, v katerih živijo ubožci, ti si za volanom, nosiš ponošeno obleko, okrog vratu ti visi križ in si na poti do krščanske šole, do klinike, do vodnjaka – ob tebi pa pastor. Prstana na njegovem prstu ni mogoče prezreti. In kot križ na zavihku tudi ta ugovarja trditvi, da bi prikrival svoja prepričanja. Le kako se je takšen sploh pretihotapil sem, kako ga je ta cerkev spustila noter, nekoga, ki ne zna drugega, kakor da skrbi, da prostor ostaja odprt? Pojmi, kot so notri in zunaj, so le škodljivi, je menil, zato si lahko

potolaženi pogledamo Evangelij, Jezus, ki je zunaj proglasil za znotraj, se je zato nenazadnje znašel na križu. Potem se vrne na izhodišče in pravi, da tudi *prah si in v prah se povrneš* vendarle predstavlja tolažbo. Spači se od gnusa, *za zajčka morda*, toda če izmerimo ves vložek, ki ga predstavlja biti človek, bi bil prah na začetku in na koncu res premalo. *Zveni* prizadeto, reče in znova niti ne trene z obrazom. Za hip ti zmanjka besed, nato mu pritrdiš in se ob tem zahihitaš. Sredi letališke cerkve, *med nebom in zemljo*, se nezadržno hihitaš, nad oltarjem pa visi kovinski križ, na njem ni telesa, okrog njega besede psalmov, ki jih moraš pozneje še prebrati – morda pa obstaja nekaj tretjega, morda ni naključje, temveč nasprotje vseh tvojih Waterloojev: Buda je kriv za Q10. Mladi princ, ki ga je nadvse prizadela revščina, starost, bolezen in smrt, je svet hitro proglasil za krinko. Medtem ko se še kar smejiš, čutiš, kako se ti nabirajo solze, tvoja kopalna kad bi bila zdaj edini varni prostor, vendar je to še vedno služba in tvoja raziskava.

Zdaj te letališki pastor pozove, da si ogledaš še mošejo v soseščini. Odpreta vrata, grozljiva preproga in natikači, okrašena niša gleda proti Meki, metino zelena, in oči polne očitkov. Tukaj nimaš česa iskati, *varuje nas neki musliman*, tukaj tudi on nima česa iskati in skupaj ponovno zapreta vrata. Ko se vrneta v cerkev, naključno polistaš po knjigi gostov, samo da bi se spet zbrala, ugotavljaš, da ljudje pišejo Bogu, brez vsakršnega okolišenja, očitno so prepričani, da Bog to tudi prebere, zahvaljujejo se za osmislitev in pogled vase, za blagoslov in tolažbo. Še nikdar se nisi zahvalila za kaj podobnega, tudi v bodoče se ne boš, zato pa notri nakracaš svojo številko mobilnega telefona in elektronski naslov. To ne zadošča, začutiš in prosiš letališkega pastora za drugo pisalo, škrlatno rdeče, formulacijo poznaš do potankosti, saj te je nekoč skoraj spreobrnila. Poročni prstan in križ sta ti že dolgo vseeno, le kdo še sprašuje po takšnem izrazu vere, napišeš:

Rotim vas, hčere jeruzalemske, pri gazelah ali poljskih košutah: Ne budite in ne dramite ljubezni, dokler ji ugaja!

Übersetzt von Amalija Maček